

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 лпта.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лпта

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 драхме, тромесечно 9 драме, годишње 36 драхме

ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ ПО ПОГОДБИ

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва

улица Коломбо 33 Солун.

Бугарски „научници“

— Један нов изум бугарске науке —

У последње време цела бугарска штампа бави се претресањем питања о једној новој и доста интересантној појави о којој ћемо данас проговорити да би уповнали наше читаоце и са тим бугарским специјалитетом и доста чудноватим експериментом. Ствар је у овоме:

Сви бугарски „научници“, писци и уметници, образовали су недавно једно нарочито друштво под називом: Савез бугарских научника и писаца. Задатак ове установе је, како јављају софистицирани листови, да се посредством научних аргумената оправдају и одбране бугарски завојевачки прохтеви. Другим речима треба доказати целом свету да се бугарски народ бори и да ратује не из каквих империјалистичких разлога и мотива, већ искључиво у циљу националног уједињења, а да би се то документовало и јаким историским, етнографским, лингвистичким и сличним фактима и чињеницама, потребно је да се мобилишу и све интелектуалне снаге у држави.

Према народњачком или Гешовљевом органу „Мир“, делокруг овога удружења има се кретати у овом правцу:

1. Да се публикују на разним европским језицима разни научни списи, монографије, брошуре и слично чији ће бити задатак да докажу оправданост бугарских претензија на све оне земље, које данас држи бугарска војска.

2. Да се овако прикупљене и организоваче снаге, распореде у групама, према знању страних језика, у циљу активног сарађивања на свима неутралним, пријатељским и непријатељским листовима бринећи тим начином бугарску тезу.

3. Да се, у zgodном тренутку, кад буду престале ратне операције, размиле по свима европским крајевима ради пропагирања уједињења бугарског народа.

Овом удружењу су приступили сви бугарски просветно културни радници без обзира на политичка убједиња и партије, а оста-

ли народ је позват да ово патриотско удружење што обилатије помогне новчаним средствима.

Позната је истина да је код Бугара искључена свака помисао о каквој трезавеној и објективној науци, нарочито из области научних грана као што су историја, етнографија или лингвистика, јер је до сада у више маха утврђено не само пристрасност него чак и фалсификоване научних истина. Дакле отоме нам није намера да говоримо. Али ћемо констативати једну другу ствар која је веома занимљива и симптоматична. Наиме док сви опозициони листови, а специјално они који припадају бившим русофилима, фанатички заступају интересе овога друштва, докле владин орган „Народни Права“ напада ову установу са жучним и доста непристојним тоном тврдећи да бугарски народ нема никакве потребе од којекваких научних удружења.

Ова појава не треба да нас чуди или изненађује. Ствар је веома проста и јасна. Јер данас, када се тако често говори о закључењу мира на принципу стања пре рата или на основици народносног начела, треба се за сваку евентуалност обезбедити и зато су Бугари, као достојни наследници византинизма, створили нарочите групе са подељеним улогама.

Кобург и Радославов, потпомагани од целог бугарског народа, држаће се, до последњег момента, централних сила, који исповедају да је Бугарска сва завојевања стекла на мачу и да их неће милом никоме уступити.

Ови пак, који су до јуче величали германски милитаризам, дајући нашим Савезницима епитете који су могли бити искључиво плод бугарског цинизма, спремају се да у даном тренутку промене улоге хвалећи оне, које су до јуче нападали. Али да би се ове намере што боље прикриле, „Народни Права“ изналазе свакодневно нове клевете и оптужбе противу бугарских научника, писаца и умет-

ника тврдећи да је бугарско право обезбеђено бајонетима Фердинандове војске, и неуморном акцијом деда Радославова, а Гешов, који је јавно казао у Собрању да се он, у име своје странке, клања делима Радославова, данас тврди да ће једино бугарска

наука одржати победу над бугарским непријатељима!

Али се из овога добро уочава једна ствар, да су Бугари несигурни у своја завојевања и под утицајем степење за своју судбину, предузимају разна средства ради спасавања отетих територија.

Аустр. шпијуни у „Црној Руци“

(Из стенографских бележака у Војном Суду за Официре) Са прегреса на дан 11. априла 1917. године.

Председник: Да ли знаш ко је радио на томе да се пустиш?

Оптужени: Онда су пустили све. Било је много катериваних.

Председник: Тебе не би пустили да мајор г. Вуловац није дао реверс на тебе.

Оптужени: Кад су ме пустили ја сам се придружио тачној војсци, а онда сам с њом даље путовао.

Судија, Ј. Јовановић: Зашто си на путу за Ниш побегао из воза, прерушио се одмах, искриво се у неким ритовима, кад тврдиш да си неправедно и невинно затворен?

Оптужени: Кад сам затворен у Београду, питао сам зашто сам затворен, али ми то нису хтели рећи. Ја сам се позвао на г. Димитријевића, и молио сам, да бар њега обавесте о томе, да сам ухапшен. Ни то ми нису хтели учинити, него су поступали са мном неким тајанственим начином, који ми је изгледао сумњив. Склађују се, шта су ми многи причали да полицаји у Србији, а о којој је неко непошудан...

Председник: Како то „ако“ којој је неко непошудан? Шта ти то значи „непошудан“?

Оптужени: Ако је непошудан ако није по вољи, није по буди.

Председник: А, то ти значи ово „непошудан“.

Оптужени (продужује): ... Ако којој је непошудан, да га може убити, ја сам се морао бојати, што сам био повереник Димитријевићев, јер он са својим друштвом није био у добрим односима са владом. Због тога сам тражио да се како могу спасем, те да одем код г. Димитријевића да му то објасним.

Председник: Јеси ли се, дакле, уверио, да српска полиција није таква како си ти слушао о њој, него је тако радио твоје друштво. Ти си, видиш, и жив и здрав, и шетао си комотно по бојишту, ишао си и тамо, где и наши официри нису имали право да иду.

Оптужени: Сад видим да сам био погрешно обавештен, јер

ништо сам и после мога бегства прошао жив и здрав целу Србију, Албанију и Коф. па дошао онде у Солун, видим да српска полиција не убија људе као што су мени представљали.

Председник: Па како побеже из брзога воза? Јеси ли се нарочито вежбао у том правцу. Испричај нам то, како си искочио из воза!

Оптужени: Полицајци, који су ме спроводили, метнули су ме у купе нарочито између њих, те да би осетили, ако бих ја почео да бежим, т. ј. нисам седео баш у средини између њих, него сам седео у једном вошку а они двојица били су једно до другог, и заспали су. Кад су они заспали, ја сам изашао из купе, и дошао сам на басмаке вагона па сам одатле искочио из воза напоље. Они су мислили да сам ја искочио из воза кроз прозор, али то није, јер бих у томе случају скрхао ноге.

Председник: Па како се нагде и не огреба, нити се ма шта десило.

Оптужени: Ништа ми није било.

Председник: Где си одатле отишао?

Оптужени: Одатле сам отишао о бараку код једног гојника, која је чувао пругу и ту сам мало седео код њега, од прилике један сат па сам онда отишао да се купам у Мораву, која је била ту близу. Кад сам се окупао и хтео да се обучем, онда су дошла она двојица полицајаца и ухапсила ме.

Судија, Ј. Јовановић: Јеси ли ти приликом тога спровода говором г. Радославу Тодоровићу, полицијском човечику, да си ти човек пред чијим намерама нема прешпека, и да си до сад увек чинио ово што си наукао, и зашто си му то говорио?

Оптужени: Ја знам, да сам онда био узрујан, и да нисам ништа ни говорио; не знам, одакле је он то изнео и сетио се тога.

Судија, Ј. Јовановић: Ево, да ти прочитамо, шта је овај по-

лициски чиновник казао: „Кад смо га ухватили и везали, он је онако узео 2—3 пута јурисао на нас, и тражио да га убијемо. Говорио је сељацима, да смо му ми напаковали неку кривицу, и да га зато водимо у Ниш, да би улучили пралику да га убијемо; да сам ја најпакваренији човек на свету и т.д.“

Шта имаш на ово да кажеш? **Оптужени:** Та полицајци сведоче једва другоме што им треба. (Смех).

Ја сам тада био узрујан, јер су ми били везали руке на леђа, и сељаци су се згрњавали и говорили су: „Што сте га везали?“ У томе је наступала та полемика са сељацима.

Председник: Дакле, јеси ли тако говорио?

Оптужени: Не сећам се, да сам тако говорио. Ја сам онда био у таквом душевном расположењу и тако узрујан, да нисам могао јашта ни говорити.

Судија, Ј. Јовановић: Зашто си у Нишу истрگو неж и њиме двојицу повредио?

Да ли то чини честит човек и патриота, или најокорелији зликовац?

Оптужени: Ја не знам, шта се то збивало кад су ме довели, али знам, да су ме били везали по рукама.

(Наставиће се)

Грчка штампа

»Неа Алатија«:

Венизелос као Председник. Венизелос је државанин, од кога грчки народ очекује с поверењем да поправи толике несреће, да уреди Грчку увећану после два рата, и да успостави расу у њеној целокупности.

За цело сад ће више него и када г. Венизелос тражити жртве од народа; жртве у новцу и у крви. А тражиће сада више жртава стога што су друкчије и погодбе под којима се враћа на власт. Кад је у фебруару 1915 и у септембру исте године тражио да Грчка изђе из неутралности, Бугари нису баратали по грчкој Македонији благодарећи издајству старог атинског стања. Данас морамо изнова ослобођавати грчку Македонију и учествовати у успостављању Србије.

Дезиза г. Венизелосова је борба. Животом поједница и народа — казао је у септембарској Скупштини—управља један заједнички закон: закон непреставе борбе. И ова је борба много јача за народе него за поединце. Али у борби народа, увек а нарочито сада, за европског рата, мора се разу-

мети да мали народи не могу опстати, напредовати и увећати се без сталне борбе. У постављању Грчке у државу задовољну собом, способну да се брани од својих непријатеља, питање је живота или смрти за Грчку.

То је велики национални програм г. Венизелоса, због чије је примене насилно удаљење власти и због чије се примене спет ставио на чело револуције док није оборно оне који су га оборили. (Број 3589)

»Македонија«:

Неколико општих закључака.

Кад је г. Венизелос оцртавао своју политику, развио је јасно разлоге који су је диктирали и изложио је да независно од захвалности разлога чисто политичког интереса и рачуна међу нама да се на тренутка не нађемо далеко од логора о-

них Сила скојима имамо истоветне интересе Краљ је примио државу да води сасвим супротну политику, али је развој ситуације непоколебно убедио грчки народ да свако свраћање или удаљавање од осоване националне политике г. Венизелоса вода у потпуну пропаганду и уништење.

Од тренутка кад је ово уверење грчког народа постало чврсто и стално, триумф г. Венизелоса политике био је неизбежан. Ако је био мали део народа који се колебао, ово је колебање оснивао на предвиђању да можемо спасти бар тековине ако се и налазимо далеко од Споразума.

Ово је уверење нестало. Али је важност морало провистолити време па да народ увиди сву истину. (Број 1975).

Под Лџи.

Опасност од мира

— Критичке опаске генерала Малтера —

(Крај)

А њихве победе, не узимајући у обзир мале народе које су они могли смордити благодарећи погрешкама и заблудима које ће историја судити, је су ли словиле вољу њихових главних противника? Нису ли они, на против, увећали своју свагу у сразмери неуспеха и напора потребних? После банкротства Цепелана, је ли сумарски рат изоловао Француску, Енглеску, Италију чак и Русију? А у колико се продужавала ова немилосрдна борба није ли Немачка видела како се буја савест, за тим дуже праведни гез држава које у пометку сукоба остадоше неутралне? Чак и оне чије јој симпатије остајаху најверније, улазе постепено у протест против гнусних начина борбе, док не дође час да се и саме лате оружја. То је здружење целога света, које се мало по мало причвршћује против Немачке побеснеле, заслепљене, неспособне да разуме и да призна свој злочин.

Али закључати из те доказане немоћи блиску малаксалост, било би, држимо, врати се у менталитету немачких народа, као и у менталитету оних који их воде. Могло се у један мах веровати да ће руска ба победити Немачку, довести

револуција, тако изненадна, тако извредна, задати немачким народима припремио пренуће за ослобођење њихове савести. Каква обмана. Могуће је, да се у Немачкој изврши пресвртање у политичком режиму после пораза, ако Хоенцолерни ишчезну пред пресудом Савезника. Али, Немачка је толико варажена империјализмом и суперкултуром!

У овоме часу кад Немачка и њена саучесница осећају дејство блокаде, када глад смртносно дејствује на децу и већ доводи у питање будућност расе и будуће регрутације, зар не чујемо исте гласове како траже авексије и оштеће, без сумње смислене, али ко и ипак још обухватају Авверс, Белгију, Брије, Лови, Пољску, Цариград! А најсилнији и најпротивречнији њихов новинар, Максимилијан Харден, не предвиђа ли, да, ако Немачка не може избећи пораз, треба одмах да помисли да припрема свој реванш? А ти су исти људи четрдесет и пет година оптуживали Француску да спрема свој реванш и хтели да је присиле да пристане на своје сакаћење!

Али, не варајмо се у намерама ни у речима. Пре свега, треба један вој део непријатељских

је до капитулације! А ми желимо, да та капитулација буде што је могуће доцнија, да би Немачка била исцрпљена, немоћнија да се подигне! Тада ће јој се диктовати услови мира, која нам треба. И заиста, ми хоћемо мир заснован на правди, али на правди осветај, на правду, али на правду које штити

наредне слободе и независности. Тада ће се одредити шта се разуме под повраћајима, каквима, додајући томе гаранције и савице које правда и гравозаповеднички изискују. А, савезни народи сами ће, на основу својих жотава и својих енергија, тражити од немачког народа што им дугује. *не више али не мање!*

Са ратних фронтова

Са солунског фронта

— Француски коминике —

Солун, 16. јуна

Јуче је енглеска авијатика показала велику активност која је крунисана успехом. Непријатељ који је успео да заузме један ров у области Дојрана одбачен је једним противнападом. Канопада на осталом делу фронта.

Француски коминике

Париз, 18. јуна

Северно од Сервија Немци су поновили нападе, претпрошле ноћи, на Бовел једну маљу северно од Шамеде Дем. У борби су употребљене запаљиве течности. После јаке борбе непријатељ је успео да заузме истакнут положај. Артиљерска јака борба наставља се.

У области Авокура наше су трупе извршиле противнапад западно од кота 304, успеле су да заузму један део изгубљених положаја раније. На падинама Мртвога Човека непријатељ је могао да се одржи. Заробили смо 80 војника. На падинама западно од Мртвог Човека Немци су покушали да напредују. Сви су покушаји осујећени. Заробљено је 20 војника о којих су три официра

Енглески коминике

Лондон, 18. јуна

Према новим извештајима наше су трупе имале знатне успехе на фронту од четири миље а у избухну виха од једне миље. Заузет је јако одбрањени положај на обалама Сушца који доминира вароша Лан. Положаји од велике стратешке и тактичке важности пали су у наше руке.

Наше су трупе јуче напредовале јужно од Лана и заузеле један вој део непријатељских

ророва на том сектору. Заробљено је неколико војника.

У ваздушној борби наши су авијатичари оборили пет немачких аероплана а четири друга приморали да се спусте на земљу.

Румунски коминике

Јаш, 18. јуна

На граници западно од Младавије активност патрола и артиљерије у области источно од Жакобена. На сектору Питуја и на Серету узјамна артиљеријска борба. Руска је артиљерија ућуткала непријатељске батерије које су тукле село Ханулковак.

На Дунаву артиљеријска активност на сектору Тулча.

ВЕНИЗЕЛОС У АТИНИ

Коментари француске штампе

Париз, 18. јуна.

Долазак г. Венизелоса на власт проузрокован је велику радост. Не зна се које ће бити одлуке новог шефа владе, али позивајући његов политички рад и његове широке погледе, опште мишљење гласа да ће се Грчка ставити на страну Споразума ради одбране националног јединства и ради одбране територијалног интегритета.

Француски листови верују да ће г. Венизелос кроз кратко време сазвати парламенат од 31. маја који је распустио краљ Константин.

Изгледа да г. Венизелос не мисли за момент да мобилише грчку војску али ће потпуно издати да добровољци иду на фронт и повећају солунске контингенте који ће за кратко време достићи цифру од 100.000 људи.

Париски листови истичу такође да је г. Венизелос, будући од оних који сматрају да је Грчка

везана једним уговором са Србијом, одлучио да поштује те обавезе и стави у дело клаузуле тога уговора.

Листови сазнају, с друге стране, да бивши краљ Константин, прати истрге у Шпајцарској— тврдећи преко својих агената да није абдицирао нити дефанзивно напустио грчки престо. Он је у сталном телеграфском саобраћају са Берлином и налази се окружен немачким агентима. Принц Вјдов је стаљно са њим.

СТАЊЕ У ШПАНИЈИ

Озбиљна унутрашња криза

Лондон, 18. јуна.

Дописник „Морнинг Пост“ у Мадриду овако описује унутрашње стање Шпаније. Кабинет је морао прокламовати опсадно стање како би спречио политичке странке да својим пароксизмом не задрвају режим. Ова озбиљна је мера предузета нарочито противу екстремистичких странака на десници као и на левици које су отворено претиле да ће употребити јака средства како би унутрашњој политици дале оријентацију саобр.вну њиховим погледима.

Странке са деснице употребиле су војску, надражујући официре противу режима и уверавајући да деспотизам који влада у свима административним грамама омета официре да напредују по њиховој способности. Официри су се придружили покрету и одлучили се да заврше са оваквим стањем ствари.

Пред оваквом озбиљном претњом странке са левнице побуниле се такође. Монархистички радикали, демократе, републиканци и социјалисти створили су јак блок прво да одоле реакционарном покрету затим да оборе владу и замене енергичнијим демократским режимом. Још од првог момента пролетаријати и буржоазија изјаснили су се у корист овог програма. Радници су изјавили да су они готови да потпомогну покрет једним општим штрајком.

Ситуација је била, пре-

Ф Е Л Т О Н

Инсекти што болест доносе

И Инсекти који уједом преносе болест.

Понеке тропске болести, и то баш оне које су најопасније, преносе инсекти што крв пишу. Те су болести, као што сам прошл пут рекао: пегави тифус који преноси вах, па овда маларија, жута грозница и папатачи које преносе комарци, и најпосле куга коју преноси бува.

Комарац маларије

Сви комарци што маларију преносе спадају у једну исту врсту, која се зове анофел (док онај наш обични комарац што онако досадно зуји долази у врсту кулекс). По изгледу су они

врло налик на остале комарце. Највиднија им је спољашња одлика ово: Кад стану на земљу или на коју било равну површину, или кад пишу крв, њима тело стоји у правој линији а тргна им је при томе подигнуто у вис, тако да им труп стоји косо према површини на којој стоје. Обичан комарац, међутим, кад стоји на зиду, погрби се, савије леђа, тако да му тртица не иде у вис него је примакнута зиду, на истом размаку од њега као и глава.

Комарац маларије изгледа и једна људе махом доцкан увече или рано ујутру, али кад је мно-

го гласан, он ујед и у сред дана, само ако вађа на човека у сенци, пошто на сунце не излази. Паги се по барама и бањима, али и у текућој води, уз обалу, по местима где вода не тече брзо и где има грња или шибља.

Комарац грознице папатачи

Да је то један сићушан комарац који се паги по пукотинама у зидовима и стени, то сам већ рекао, кад сам о самој болести папатачи говорио, (само што је тада омашком погрешно одштампано да је тај комарац дуг „два милиметра“).

Зато што је тако малих, потребне су за одбрану од њега нарочито чисте мреже. А зато што се паги на суви, не помаже нам у борби против њега ниједна од ових мера, које се односе на осушивање или дезинфекцију бара.

Комарац грознице денге

О тој грозници нисам досад говорио, с тога што многи сматрају да су денге и папатачи само две варијације једне исте болести. И денга је тропска болест, која траје свега неколико дана и иде са грозницом, ватром, великом главобољом и боловима и севотинама у крстима, рукама и ногама, само се код ње јавља још и једва особита оспа, било по свези, било само у гуши, на непу.

Разлика је између те две болести (али те две варијације је две исте болести) у главном само у томе, што денгу преносе друга један комарац који се паги по барама, исто онако као и комарац маларије, само што се пре томе држи бара и бањца које се налазе у непосредној близини кућа у којима љу-

ди живе. А према томе, и борба противу денге иста је скоро као и борба против маларије.

Да напоменем само још то, да су француски лекари утврдили да и денга влада у великој мери овуда по Македонији.

Комарац жуте грознице

И ако се та опака болест већ јавља овуда по Балкану, ипак је спомињем, тек само потпуности ради.

И њу преноси комарац, али један комарац који се паги у води у самој човековој кући или непосредно до ње: у застојној води по посуди, по цистернама и т. д.

Борба против комараца

Њу сам, у главној потезима бар, већ изнео, онда кад сам о маларији говорио, и зато нећу данас ни њој ни да се задржавам. Хоћу само да поновим, кад

ма томе, врло критична. Кабинет Датоа је хтео да избегне опасност и објавио је опсадно стање у целој краљевини. Политички кругови у Мадриду прате са страхом развиће унутрашње ситуације.

Дописник „Морнинг Поста“ додаје да су шефови демократских странака окуражени за енергично држање брзим успехом руске револуције.

ДОГАЂАЈИ У ГРЧКОЈ

Атина, 18. — На захтев владе отпуштени су на службе министри: Теогорис, Грипарис, Калегорис, Науаз, Варантаси, Метаксас, Ксидаки и Реџаве.

Атина, 18. — Г. Жонар ће отпутовати за Париз ради регулисавања свију питања која се односе на сарадњу Грчке.

Атина, 18. — Железнички саобраћај између Атине и Солуна, за цивилно стабилно што, биће успостављен идуће недеље.

Атина, 18. — Г. Мавро, председник првостепеног суда у Лавраци ухапшен је.

Атина, 18. — Генерал К. Милиотис, бивши министар војни Провизорне владе наменован је за команданта првог атинског кортуса.

Атина, 18. — „Патрис“ јавља да ће популарни грчки језик бити заведен по свијим школама као наставни језик. Практични резултати ове реформе биће од неочекиване добити. Лектор и интелектуални кругови изјављују да најглавније грчко питање добија најбољу солудију, која ће дозволити да се сасвим реорганизује нација.

Атина, 18. — „Патрис“ јавља да је кабинет г. Венизелоса одлучио да прогласи за непријатеља генерала Палуласа који је одбио да се покорава наредбама владе и да дође у Атину. Генерал Палулас преговара за општу акцију у Пелопонезу са пуковником Росетисом који се налази у Триполици. Чувени Гудас им служи као посредник.

Атина, 18. — „Неа И-

је реч о свима комарцима у опште, да борба против њих има да буде упућена у три правца: 1) треба осушивањем или дезинфекцијом бари и барица одузети комарцима могућност да се пате; 2) треба људе, који су већ болесни, најбрижљивије чувати од комарчевих уједа, тако да комарци немају прилике да се заразе клином дотичне болести; 3) треба здраве људе штитити од уједа комарчевих најбоље погодном направљеним комарцима.

Ваш

Да је ваш ривни непријатељ човек, зато што преноси петав тифус, до тог смо сазнања дошли сви од реда пре две године дана, кад нам је та страшна болест толико људе покосила.

О њој већу данас да говорим,

мера“ јавља да ће Софлис бити наменован за гувернера у Македонији а у исто време биће представник владе у Врховној Команди Источне војске.

Атина, 18. — Ситуација у Пелопонезу равежава

Дневне вести

Одликовање.

Из Атине јављају, да ће генерал Реџол, командант Савезничких трупа у Пиреју дати војничке медале француским војницима и официрима, који су се одликовали у Македонији. Церемонија ће бити у Стаду.

Шеф грчког генералштаба.

Према вестима из Атине, пуковник Негрепонтис наменован је за шефа грчког генералштаба.

Једна отмица.

Непозвати зликовци, под маскама отели су у селу Фламури, у округу Лагазе Махиуда сива Халил Олбака. Од оца су тражили откуп за сина од 2000 турских лира. Полиција се дала у потеру и открила је скровиште зликовца. Ова су користећи се помрчином успели да побегну, оставивши Махиуда, који је одмах враћен оцу.

Пажња учитељима.

Јован Стојановић, школ. надзорник и чиновник Обавештајног Бироа, Срп. Ц.з. Крста у Солуу, моли учитеље да му јаве своје адресе, како би им достављао оригиналне карте из Србије.

Из Позоришта.

Вечерас се у позоршту „Тоша Јовановић“ приказује „Зулумбар“, комад у три чина из Херцеговачког живота, написао Свет Ђуровић. Главну улогу Зулумбара игра члан Нар. Позоришта. Г. Драг. Гошић. Почетак у 9 часова.

Енглескиња у Српској Војсци.

Књига са овим именом излази из штампарије пред Петров дач или око 1 јула као засебна свеска Ратне Колекције.

Како јој је први рек за упис у претплату до 12 јуна био врло кратак, а пријављивање се још

зато што је у овој мах, срећом, код нас нема, и наводим је једино потпуности ради. Према томе небу да говорим ни о мерама које се предузимају ради одбране од вашију.

Стеница

Она је кадта овај инсекат који преноси рекурес, ону гадну заразну болест што нам је у овоме рату такође сиљан свет оборила и испила. До душе, ми у овај мах немамо ни те болести међу нама, ни у војсци ни међу грађанима, те ни о стеница не бих имао разлога данас да говорим. Али како је стеница баш сада преко лета, једна општа напаст за све нас које је судба довела на југ Балкана, и како нас мучи и вазурава не дајући нам мирнога сна, то ћу и о њој повешто да кажем и ако

се брзо и дефинитивно. Команданти кортуса, дивизија и бригада, позвани од г. Венизелоса, приспели су јуче. По одласку ових виших официра војна реакција у Пелопонезу до- била је одлучан удар.

у јаком броју продужава, потписани је преко намераваног броја књига за штампање повећан број још за 1000 примерака књига и предузео рек за деље уписивање до 20 јуна. Тим се хтела још једном пружити прилика људима, која се још нису уписала, да се упишу те да дођу до лепе и јефтине књиге. До 20 јуна цена је уписивањима 250 драхма а после тога књига је за свакога 350 драх.

Од туђинака које су свесрдно чиниле добра Српском Народу, неоспорно је, да је писец ове књиге г.цз. Флора Сандес једна од тих највећих добротворака. Она нам је чинила и капом и шаком и делом и пером, а при нашем повлачењу из Албанију помажући наше војнике дајући десницом да не зна левица, просула је хиљаде, што ви један наш човек са добром кесом није учинио. За све то она од нас не тражи и не очекује ништа. Њој ће само да буде мило, ако се њена књига код нас свесрдно пр чита. Јер и она и њена књига желе што боље упознавање нашега са Египетским народом. Према томе, свакога је од нас дужност, само ако уме да чита, да ову књигу набави. Они који су се већ пријавили, нека настану код својих познаника да се још неки пријави. Наши чиновници до сад су врло леп број пријавили, виши официри такође, и наредници најбољи успех показали. Врло мало заузимање свију ових пријављивања нам ово са чиме ћемо светла образа изаћи пред ову девојку. И на овај начин дужност је Србина да изрази и своје признање и своје поштовање овоме ко се за њега жртвује.

Пријављивање се врши поштанском картом, са тачним назначењем броја књига, имена лица које се јавља и бр. поште. Новац се шаље обичном пош-

там у овај мах и доноси рекурес.

Стеница мучи не само људе који по кућама саноју, већ и оне који живе по стаљним логорима и баракама.

Ко спава на простом, полском кревету, тај ће се најлакше ослободити стеница, ако сваки део кревета (ч. нога, и даске, и све остало) умочи у кључалј раствар соде. У тој течности треба кревет да подржи 15 минута, а раствар соде да направи од прилике оноко кво што се он прави за лужење рубља. После тога треба кревет да сплакне честом водом.

Ко не може то да уради, тај, нека натопи бензином сваки састав, сваку рупицу на кревету, сваки поруб на душеку. А исто то нека учини и са саставима и рунама међу даскама на зи-

тавском упутницом и за пошиљку новцу не плаћа се ништа. И пријаву и новац слати на адресу: рез. поручник Данило Јовановић, офиц. депо Микра, Бр. шатора 21.

Позивају се

Позивају се предстану каап. Влад. Комесара ради хитног посла:

- г. Араџећ Шешћ полиц. пи-рар по акту бр. 2294.
- г. Рада Павићев-и (са станом у хотел Телеграфу) по акту бр. 2390.

Објава.

Сви учитељи-це који се налазе у Солуу и непосредној околини Солуна да се 19. о.м. ца од 9—12 и од 16—18 часова лично јаве Инспектору Министар. Просвете г. Николи Ракићу при канцеларији Владних Комесара.

Учители војни обзнаци и они који су на служби даље од Солуна и не могу лично предстати, да јаве тачне адресе преко канцеларије Владних Комесара ул.ца Колонба бр. 33. Из канцеларије Инспектора Министарства Просвете у Солуу 17. јуна 1917 год. бр. 13.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Рим. — Вест коју је дописник „Дзиди Телеграф“ у Ротердаму послао своје листу да је Немачка готова да предложи Савезницима нове предлоге мира, потврђена је дргом вешћу из Берна. У званичним швајцарским круговима тврди се да ће канцелар, у споразуму са кљзером, поднети нове предлоге мира Немачке, које ће Аустрија и Бугарска проучити и вероватно извршити неке промене. Немачка штампа држи да мир није далеко а извесни листови тврде да ће се рат завршити идуће јесени.

Берн. — Ново пословно аустријско министарство није објавило своје намере да ће отворити парламент. Услед јаке опозиције Словена који траже било аутономију било независност влада ће бити, изгледа, приморана да распусти парламент.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званични извештај — Солун, 18 јуна 17. јуна нема промене. Наше ескадриле бациле су 36 бомби код Рождена.

ду и патосу, са набори а и шавовима на шатору. Ко нема бензина, нека исто то уради са петролејем.

Људи, који станују по кућама, могу покушати на исти тај начин бензином или петролејем да се бране од стеница. Само што јета метода тамо мање сигурна већ и зато што по собама нема много више рупа и пукотина ко којима се стенице крију и пате, него што их има по шаторима и баракама. Зато је за куће једини сигурни лек од стеница кеђење сумпором. На једну малу собу (од 35 — 40 кубних метара) треба сагорети две и по киле сумпора. Само што пре тога треба и прозоре и врата на соби потпуно затворити, тако да сваки састав и свака пукотина на њима буду

Аустријанци у шкрипцу

Париз, 18. јуна
Генерал Шерфас објавио је у „Ехо де Пари“ чланак у коме истаче да је притисак козака на фронту Галиције принудио Аустријанце да обуставе скривање трупа са овог фронта ради сдешљања на италијански. Немци, додаје генерал, који су од прелазна имали преко 90 десетковањих дивизија не могу Аустријанцима послати ништа друго до савета.

Америка у рату

Лондон, 18. јуна
Њујоршки лист „Сен“ пише поводом искрцавања америчких трупа у Француској: За нас Американце присуство наших трупа у Француској значи радикалну промену у схватању рата. Овим фактом довршава се круг нашег унутрашњег развића „Њујорк Тајмс“ пише, да је одлазак америчких пукова у Француску најбољи факт, који се може оставити на супрот подсмеха Немца, који су америчку војску називали „малим дрвеним мачем.“

Најновије вести

Атина, 18. — Поморски саобраћај Грчке са иностранством отпочиње. Сва Савезничка тржишта отварају се Грчкој. Сазнаје се, да ће класе 1916 и 1917 бити одавде послате у Македонију ради обуке. Официри ројалисти из Тесалије признали су нов режим.

Париз, 18. — Генерал Петез врховна командант војске у једном рапорту вели, да је Немачка једино одговорна за садашњи конфликт. Нае чудновате, вели он, што Немачка после пораза, покушава сад да закључи мир, али то је само лукавство Немачке.

Лондон — 18. — Шпанска влада одбрила је повратак немачком сумареву И 52 пошто је се овај обавезао да ће бити директно у Немачку не напуштају ниједну лађу. Истовремено је забрањен улазак у шпанске воде свима сумаревима.

Штохолм 18. — Објављен шп-јунска афера, откривена у Копенхагену изазвала је хапшење многих немачких шпијунва. Међу овима су нека жена Сабитен, која је сингалима општила са немачким лађама и дописница „Хамбургер Фреиденблатта“ и „Дојче Тагесцајтунга“.

Париз 18. — Јављају Еда су Немци послали на фронт класу 1919.

Солун 18. — Јутрос у 8 часова солунски грчки гарнизон положио је заклетву новом краљу Александру.

или памуком запушени или артијем залепљена.

Бува

Ова преноси најстрашнију тропску болест, кугу. Преноси је са пацова на човека и са човека на човека. Како м’ђутиш, на нашу велику срећу, те болести код нас нема, то не морам да говорим ни о оним нарочитим мерама које се против бува предузимају кад се куга гдегд појави.

Кома буве иначе, као прсте крвопије, досађују тај нека се од њих брани чистошом на себи и око себе и обичним прашком за инсекте. Д-р Л.

»Велика Србија« прима огласе по у- мереној цени.

Тражите најбоље сатове „ЕТЕРНА“

у првој српској сајциској радњи МИШЕ ЛАЗАРЕВИЋА из Београда
улица Веназелос бр. 12, у Солуну

која је добила велику количину најбољих швајцарских сатова из познате фабрике «ЕТЕРНА» и продаје их по утврђеној цени и то:

1 сат отворен жељезначки са жигом СДЖ	»Етерна«	број 19123	Драхме 40.—
1 » затворен жељезначки са жигом СДЖ	»Етерна«	» 19140	» 45.—
1 » отворен жељезначки никлен без жига	»Етерна«	» 19121	» 30.—
1 » затворен сребрн гравирани са 15 рубина	»Етерна«	» 19137	» 60.—
1 » затворен сребрн оксидран са 15 рубина	»Етерна«	» 19139	» 60.—
1 » отворен сребрн рељеф регулат. 15 руб.	»Етерна«	» 19162	» 46.—
1 » отворен сребрн са злати. уметк. 15 руб.	»Етерна«	» 19138	» 49.—
1 » отворен никлен рељеф са 15 рубина	»Етерна«	» 19141	» 39.—
1 » затворен никлен анкер са 15 рубина	»Етерна«	» 4919	» 38.—
1 » затворен челичан анкер са 15 рубина	»Етерна«	» 4920	» 38.—
1 » отворен оксидран рељеф са 15 рубина	»Етерна«	» 19166	» 35.—
1 » отворен оксидран грао	»Етерна«	» 19163	» 35.—
1 » отворен челични са депим шарма	»Етерна«	» 19161	» 32.—
1 » отворен позлаћен модер. са сликом 15 р.	»Етерна«	» 19160	» 32.—
1 » отворен челичан	»Етерна«	» 19157	» 30.—
1 » никлен за око руке ноћу светл. Анкер	»Етерна«	» 13109	» 28.—
1 » никлен за око руке ноћу светлећи цилинд.	»Етерна«	» 1114	» 35.—
1 » никлен за око руке ноћу светлећи	»Етерна«	» 1396	» 50.—
1 » никл. за око руке ноћу светл. казале	»Етерна«	» 1116	» 27.—
1 » никл. за око руке без фосфора цилиндер	»Етерна«	» 1115	» 25.—
1 » никлен за око руке без фосф. Анкер	»Етерна«	» 13106	» 20.—
1 » никлен за око руке без фосф. Анкер	»Етерна«	» 1218	» 36.—
1 » сребрн за око руке без фосф. Анкер	»Етерна«	» 1117	» 28.—

УЗ СВАКИ САТ СЛЕДУЈЕ 5 то ГОДИШЊА ГАРАНЦИЈА.

Осим горњих сатова има велики избор сатова из других добрих фабрика — разних цена. Поштом, или уз доплату или без деплите не може се слати, већ новац послати по коме долажењем, који би и сат и име.

Примају се и сатови на стравку.

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Никс 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом српска гибаница.

Петрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка такође и француски и грчки коњак.

За сваки дан: гулаш, нудбастаја и пржека раба за доручак од 8 сата и до подне.

Јела чисто српска са свињском машу.

Сервирање бенкета прима по умереној цени.

Препоручујемо српској војсци и публици молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђира Васић, трг. Београђанин
Васа Влатаревић, ресторатер.

Српско Трговачко друштво а. д. СОЛУН

Улица Победи бр. 11, на кеју до биоскопа „Пате“.

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.

Врши обичне и телеграфске новчане исплате на Швајцарску и на Савезничке државе.

Врши на својој благајни мењање — размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.

Прима транзитну робу у своје транзитне магацине — артпоте у Солуну.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно.

УПРАВА

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ ВОЛЕСТИ

Др. АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести

Прима свакога дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35. — у вртићу француске болнице — а од 2—4 по подне у своје стану, ул. престолонаследника Ђорџа бр. 35. — упоредно ул. са булеваром краља Константина.

Поткожна убризгавање Неолатварана као и новог француског препарата „Галија“ противу сифилиса.

Уредништво „Вел. Србије“ прима огласе по умереној цени.

Сифилис и све венеричне болести лечи са потпуним успехом

директор болнице венеричких болести у Солуну

Д-р Арист. Христовулу

оштра у својој клиници

од 3 до 6 и по час. по подне.

Улица Егнатија бр. 314.

Зубна лекарска клиника

„НОВА СРБИЈА“

А. Асламидиса, хирурга-зубног лекара, дипломираога у Паризу

Улица ИГЊАТИЈА бр. 213.

Савршено лечење свају болести уста, десни и зуба помоћу електрицитета;

Вађење зуба без икаквог бола са нарочитим леком;

Грађење вештачких зуба свију система, који су у употреби у целој Европи и Америци, а од нарочитог техничара, који је чак и дуго година радио у Америци.

Посло загарантован одбавом зараде и солидности и по врло повољним ценама.

Савршена чистота и асепсика

Част нам је ставити до знања српској војсци, а нарочито која долазе са положаја, и српској публици, да смо узели под закуп ресторацију

„Македонија“

код битолске железничке станице

где се кувају само српска јела. Сваког четвртка сарма од кисела купуса а недељом подварак и гибаница.

Петрудили смо се и набавили чиста астајска вина као и старо шестогодишње природно вино у флашама звано „Македонија“.

Јела се готове са свињском машу.

У истом локалу има стовариште вина Ђорџа С. Чокића.

Препоручујемо српској војсци и публици молимо је за посету.

Са особитим поштовањем
Младен Бугарски и
Никола Дагојевић Београђанин „Грба“.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кики	ДИН.	1.—
„ Гиубек	„	0.80
„ Јаки	„	0.65
„ Аџрос	„	0.50

СИНОВИ Г. А ЕРРА И КО ЛТД. СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Пошмантерије, чарапа, бижутерије, мириса, чипака, пантлика, платна мушета Париских артикала, женске конфекције, гвожђарије итд.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Талијански магацин

У улици Франк 32, отворен је талијански магацин и снабдевен војничким потребама — профитантом.

Продаја искључиво савезничким трупама.

ПРОДАЈА У ТАЛИЈАНСКОЈ МОНЕТИ

и у оставку по курсу.

УЛИЦА ФРАНК БР. 32 — СОЛУН

Ко једном попуши цигарету „Салоника“ тај ће се уверити о њеној квалитети, зато смо оручујемо г. г. пушачима да и даље пуше само цигарете из прве и најбоље фабрике цигарета

„Салоника“

Фабрица Александрија — Солун

Најбоље и најкусерије цигарете и дуван свих врста.

Цигарета првм највећом наградом на изложби у Филаделфији

На продају у свима дувачницима, нарочито „Миродато“ и дуван за луле.